

LAKIALOITE 28/2004 vp

Laki vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnalle

ALOITTEEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lakimuutoksen tarkoituksena on, että vakuutuksenottaja voi siirtää henkivakuutusyhtiöstä otta-

mansa vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen toiseen henkivakuutusyhtiöön.

PERUSTELUT

Luonnollinen henkilö voi täydentää lakisääteistä työeläketurvaansa ottamalla vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen vakuutusyhtiölaissa tarkoitettua henkivakuutusliikettä harjoittavasta vakuutusyhtiöstä, so. henkivakuutusyhtiöstä. Myös työnantaja voi ottaa edellä tarkoitettua vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen työntekijälleen. Vapaaehtoisia yksilöllisiä eläkevakuutuksia on nykyisin noin 500 000 kappaletta. Vapaaehtoisista yksilöllisistä eläkevakuutuksista suoritettavat vakuutusmaksut ovat laajasti vähennyskelpoisia verotuksessa.

Henkivakuutusyhtiöt kilpailevat pääasiassa sijoitustoiminnan tuotoilla. Vakuutuksille jaetaan kaikille henkivakuutusyhtiöille yhteisen laskuperustekorona mukaisen tuoton lisäksi yhtiökohtaiset sijoitustoiminnan menestymiseen perustuvat hyvitykset.

Viime vuosina eri henkivakuutusyhtiöiden sijoitustoiminnan menestyminen on vaihdellut voimakkaasti. Ongelmallista on tällöin, etteivät huonosti menestyneen henkivakuutusyhtiön vakuutuksenottajat ole pystyneet siirtämään vakuutustaan tehokkaammin sijoitustoimintaansa

hoitaneeseen vakuutusyhtiöön. Vakuutusehdoissa on tosin takaisinostoa mahdollistavat ehdot. Kuitenkin takaisinosto on yleensä mahdollinen pelkästään seuraavissa selostettavissa tapauksissa. Työnantajan ottamissa vakuutuksissa takaisinosto sallitaan, jos työntekijän työsuhte työnantajaan päättyy tai työntekijälle järjestetään vastaavat eläke-etuudet työeläkelakien mukaisesti. Luonnollisen henkilön ottaman vakuutuksen takaisinosto on mahdollinen, jos vakuutettu on ollut pitkäaikaisesti (yli vuoden) työtön tai hänen puolisonsa on kuollut tai vakuutetun avioliitto on purkautunut.

Vakuutuksenottajien osalta vakuutusten siirtoa mahdollistavien säännösten puuttumista on pidettävä kohtuuttomana. Samalla henkivakuutusyhtiöiden välistä kilpailua rajoitetaan tarpeettomasti.

Työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, vakuutuskassalakia ja eläkesäätiölakia on nyttemmin muutettu siten, että suuremmat työnantajat voivat siirtää TEL-vakuutuskantansa myös työeläkevakuutusyhtiöstä toiminnassa olevaan tai perustettavaan eläkesäätiöön tai eläkekas-

saan taikka eläkekassasta eläkesäätiöön. Jo ennen lainmuutosta työnantaja on voinut siirtää TEL-vakuutuskantansa eläkesäätiöstä tai eläkekassasta työeläkevakuutusyhtiöön sekä eläkesäätiöstä eläkekassaan. Lainmuutokset tulivat voimaan 1.7.2003.

Parantaakseen vakuutuksenottajien mahdollisuutta vaihtaa henkivakuutusyhtiötä ilman taloudellisia menetyksiä ja lisätäkseen henkivakuutusyhtiöiden välistä kilpailua olisi vakuutusyhtiölakia muutettava samojen periaatteiden mukaan kuin mitä työeläkevakuutusyhtiöistä annettua lakia, vakuutuskassalakia ja eläkesäätiölakia on muutettu TEL-vakuutuskannan siirtämisen suhteen.

Vakuutusyhtiölakiin lisättäisiin siten vapaaehtoisten yksilöllisten eläkevakuutusten siirtoa toiseen henkivakuutusyhtiöön koskevat säännökset.

Siirtyvä vastuuvélka vastaisi siirtyvän eläkevakuutuksen määrää. Siirtyvä vastuuvélkaa vastaava omaisuus suoritettaisiin ensisijaisesti käteisenä rahana. Siltä osin kuin se suoritettaisiin muuna omaisuutena se arvostettaisiin käypään arvoon. Vakuutuksen siirtoon ei tarvittaisi viranomaisten suostumusta, vaan vakuutuksenottajan siirtoa koskevaa hakemusta pidettäisiin riittävänä. Vakuutuksen luovuttava henkivakuutusyhtiö olisi oikeutettu perimään vakuutuksen siirtoon liittyvät välittömät kohtuulliset kulut.

Vakuutuksen siirrosta ei ole suoritettava tulo- eikä varallisuusveroa.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

vakuutusyhtiölain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään 28 päivänä joulukuuta 1979 annettuun vakuutusyhtiölakiin (1062/1979) uusi 16 c luku seuraavasti:

16 c luku

Vapaaehtoisen yksilöllisen eläkevakuutuksen siirtäminen vakuutusyhtiöstä toiseen

1 §

Vakuutuksenottajan hakemuksesta vakuutusyhtiön on siirrettävä vakuutuksenottajan vapaaehtoinen yksilöllinen eläkevakuutus vakuutuksenottajan osoittamaan toiseen vakuutusyhtiöön.

2 §

Edellä 1 §:ssä tarkoitettuun vakuutuksen siirtoon ei edellytetä Vakuutusvalvontaviraston suostumusta.

3 §

Vastaanottavaan vakuutusyhtiöön siirretään luovutettavan vakuutuksen osuus 10 luvun 2 §:n mukaisesta vastuuvélasta.

4 §

Vastaanottavaan vakuutusyhtiöön on siirrettävä omaisuutta 3 §:ssä tarkoitettua siirtyvää vastuuvélkaa vastaava määrä.

Siirrettävät varat koostuvat käteisestä rahasta, ellei luovuttavan vakuutusyhtiön ja vakuutuksenottajan välillä toisin kirjallisesti sovita. Siltä osin kuin siirrettävät varat koostuvat omaisuudesta, se arvostetaan käypään arvoon.

5 §

Luovuttavan vakuutusyhtiön ja vakuutuksenottajan on sovittava vakuutuksen siirtoajan kohdasta kirjallisesti.

6 §

Vakuutuksenottaja on velvollinen korvaamaan luovuttavalle vakuutusyhtiölle vakuutuksensa siirrosta aiheutuvat kohtuulliset hallinnolliset kustannukset.

Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20 .

Helsingissä 19 päivänä maaliskuuta 2004

Marja Tiura /kok
Irja Tulonen /kok
Petri Salo /kok
Tero Rönni /sd
Raija Vahasalo /kok
Olli Nepponen /kok
Reijo Paajanen /kok
Lyly Rajala /kok
Paula Risikko /kok
Sari Sarkomaa /kok
Kimmo Sasi /kok

Arto Satonen /kok
Tapani Mäkinen /kok
Jere Lahti /kok
Anne Holmlund /kok
Leena Harkimo /kok
Hanna-Leena Hemming /kok
Kaarina Dromberg /kok
Sirpa Asko-Seljavaara /kok
Lauri Oinonen /kesk
Roger Jansson /r
Sari Essayah /kd